

5. Ярошенко[°]І. Музика рятує мозок від старіння : Нові дані вчених / URL: <https://meta.ua/uk/news/health/73204-muzika-ryatue-mozok-vid-starinnya-novi-dani-vchenih/>
6. Потапчук[°]Н. Любомир Мельник. Піаніст, композитор. Інтерв'ю. URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2603286-lubomir-melnik-pianist-kompozitor.html>.

Цибульник Зоя,
викладачка вищої категорії Полтавської
міської школи мистецтв «Мала академія
мистецтв» імені Раїси Кириченко
(м. Полтава)

СОЦІАЛІЗАЦІЯ УЧНІВ У ПОЧАТКОВИХ МИСТЕЦЬКИХ ЗАКЛАДАХ

***Анотація.** У статті наголошується, що потреби сучасного суспільства ставлять завдання не тільки якісного навчання, але й виховання людини високоморальної, відповідальної, ініціативної, творчої, духовно багатой, здатної адаптуватися до процесів, що відбуваються у світі. Підкреслюється, що соціалізація – найширше поняття серед процесів, які характеризують формування особистості. Вказується на прямий зв'язок музично-естетичного виховання і соціалізації дітей. Традиційні морально-етичні цінності, що закладаються в кожній сім'ї, мають бути розширені і поглиблені в процесі вивчення найкращих зразків українського й світового музичного мистецтва.*

У цій статті розглядається вплив спілкування як мікрофактора на соціалізацію учнів.

***Ключові слова:** соціалізація, музичне мистецтво, спілкування, вчитель, групові форми роботи.*

***Постановка проблеми.** Сьогодні особливої ролі набувають проблеми формування духовного, морального та фізичного здоров'я молодого*

покоління, виховання нового типу громадян – істинних патріотів, які самостійно мислять, активно діють, мають інтелектуальний потенціал і моральні принципи.

Кожна епоха, події, які відбуваються, висвітлюють найактуальніші риси людини, обумовлюють особливості життєвого укладу, що відтворюється у мистецтві. Зміна суспільного життя потребує вдосконалення людських відносин, розвитку культури спілкування. Тому, звернемося до проблеми соціалізації особистості на заняттях з музично-теоретичних дисциплін у мистецькій школі.

Ступінь вивчення проблеми. Напрацювання педагогів М.°Верховинця, Я.°А.°Коменського, М.°Лещенко, Ф.°Прокоповича, С.°Русової, В.°Сухомлинського, О.°Федій дає можливість стверджувати, що мистецтво ефективно впливає на соціалізацію особистості і створює умови для подальшого її життєствердження.

Виклад основного матеріалу. Соціалізація особистості людини – це процес і результат засвоєння позитивного досвіду попередніх поколінь. Цим поняттям визначають засвоєння соціальних умінь і навичок спілкування, діяльності, різних соціальних ролей, стереотипів, установок, придатних для успішної життєдіяльності варіантів стилю поведінки. Основою соціалізації дітей у рамках спілкування є сім'я. У сім'ї у процесі спілкування з батьками та родичами діти засвоюють традиційні морально-етичні правила поведінки: чесність, людяність, повага до старших. Дитячі мистецькі заклади також мають стати базою для формування високих естетичних ідеалів та моральності, бути майданчиком соціалізації дитини.

На соціалізацію людини впливають такі явища, як макро- і мікрофактори. Спілкування є мікрофактором соціалізації учнів. У спілкуванні відбувається засвоєння особистістю соціокультурних цінностей та її самореалізація в процесі взаємодії з іншими людьми. Необхідно, щоб рівень розвитку комунікативної компетенції викладача відповідав завданню виховання учнів соціально активними, сміливими, допитливими та емоційно

й інтелектуально розвинутими. Соціалізацію активізують, використовуючи різні методи й форми роботи: бесіди, «брейн-ринги» й інші змагання, ансамблеві виконання домашніх завдань та імпровізацій у класах, ігри, спільні відвідування концертних заходів. Процес входження дітей в суспільство – невіддільний від їх спілкування з викладачами і між собою. Зазначимо, що в повсякденному житті спілкування протікає «само собою».

У мистецьких школах викладачі цілеспрямовано працюють над тим, щоб соціалізація була направлена на відкриття світу разом із вивченням елементарних вимог по програмному матеріалу. На заняттях викладачі бачать які емоційні та чутливі діти, наскільки тонко вони сприймають музику. Завдання вчителя – не погасити іскру творчості, навчити радості, поєднати навчання з природними для дитячого віку інтересами та переживаннями. Через радість дитина повинна пізнавати навколишній світ. Завдання вчителя – не зводити проблеми музичного виховання та освіти до інформації, а засобами мистецтва вчити мислити, відчувати, співпереживати, щоб у школярів розвивався не лише інтелект, а й душа. Вчитель має навчати школярів орієнтуватися у світі музики, прищепити їм смак та долучати до вищих духовних цінностей, навчити пізнавати світ та формувати його образ засобами мистецтва, у спілкуванні з мистецтвом музики зрозуміти себе та своє місце у світі.

Групові заняття – платформа не тільки для отримання знань, але і для розвитку навичок соціалізації учнів. Безперечно, що саме викладач-теоретик має той багаж знань і умінь, який винятковий у своєму роді. Процес соціалізації учнів у вигляді спілкування здійснюється включенням їх у різні види практичних форм роботи на заняттях з сольфеджіо, історії мистецтв, у вокальних та інструментальних колективах тощо. Навчальний заклад має стати «майстернею», де учні стартують, входячи у сучасне суспільне життя, своєрідною платформою для розвитку та змінення людини в процесі засвоєння та відтворення найкращих зразків української та світової культури.

Висновки. Отже, прекрасний світ музики та радість від навчання співу,

грі на інструменті, свідомому слуханню музики може розкрити для дитини лише педагог-музикант. І тут слід зазначити, що найвідповідальніша роль у процесі гармонійно-розвиненої особистості належить саме музичному мистецтву. Заняття музикою надають не тільки значний вплив на розвиток духовно-моральних цінностей дитини, формують естетичний смак, але й сприяють становленню соціально активної, впевненої в собі людини з гідними перспективами.

Таким чином, вирішення зазначеної проблеми щодо розвитку соціальної активності школярів та підлітків виступає одним із актуальних завдань сучасної педагогічної науки і закладів мистецтва, зокрема – мета кожного високопрофесійного викладача-музикознавця.

Спілкування означає необхідність розуміти і відчувати іншого таким, яким він є, вміння ставити себе на місце іншого. Щоб зрозуміти іншого, потрібно перейнятися його цінностями, усвідомити його значущість.

Список використаних джерел

1. Афоніна^О. Сольфеджіо 7-8 клас, 2016.
2. Барська^З. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Частина 1, 2019.
3. Виноградов^О. Сім'я, соціалізація дітей в сім'ї. Херсон : Херсонський державний університет, 2002.
4. Лещук^Г. Шкільне соціальне середовище як фактор первинної соціалізації дитини, Тернопіль. 2011.

Циплюк Тетяна,
викладачка Полтавської міської школи
мистецтв «Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко (м.°Полтава)

ВЗАЄМОДІЯ МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ У ЗМІСТІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»